

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av en tillgänglig lärmiljö för
alla i ämnet idrott och hälsa i grundskolans årskurs 4-9
vid Tiundaskolan i Uppsala kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Tiundaskolan avseende verksamhetens kvalitet inom en tillgänglig lärmiljö för alla i ämnet idrott och hälsa (se bilaga 1). Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska i vilken utsträckning undervisningen i ämnet idrott och hälsa, i grundskolans årskurs 4–9, är tillgänglig för alla elever.

Kvalitetsgranskningen utgår från två frågeställningar:

- I vilken utsträckning är undervisningen i idrott och hälsa utformad så att alla elever kan delta?
- I vilken utsträckning skapar rektorn förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se bilaga 2). Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen. I bilaga 3 återfinns granskningens författningsstöd.

Beslut

Undervisningen i idrott och hälsa är utformad så att alla elever kan delta

Skolinspektionen bedömer att Tiundaskolan i Uppsala kommun i flera delar uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom frågeställningen.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas följande område:

- Utforma undervisningen så att alla elever utifrån sina behov får förutsättningar att delta och utvecklas så långt som möjligt i ämnet idrott och hälsa.

Rektorn skapar förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever

Skolinspektionen bedömer att Tiundaskolan i Uppsala kommun i flera delar uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom frågeställningen.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas följande områden:

- Stärk lärarnas förutsättningar i form av ramfaktorer och samarbete mellan lärare samt se till att lärarna får den kompetensutveckling de behöver för att möjliggöra ett främjande och förebyggande tillgänglighetsarbete.

Huvudmannen ska senast **den 14 april 2027** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade. Som stöd för redovisningen bör bifogat formulär användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller med post till Skolinspektionen Postadress: Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (SI 2026:6190) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Undervisningen i idrott och hälsa är utformad så att alla elever kan delta

Inom denna frågeställning granskas skolans arbete för att skapa en tillgänglig lärmiljö i idrott och hälsa, där undervisningen utformas så att alla elever ges möjlighet att delta. Kvalitetskriterierna är fokuserade på:

- Lärares arbete för att stärka tillitsfulla relationer
- Lärares arbete med lektionsupplägg
- Lärares arbete med förhållningssätt och bemötande

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen i ämnet idrott och hälsa är i flera delar utformad så att alla elever kan delta.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av undervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Lärares arbete för att stärka tillitsfulla relationer

Granskningen visar att det finns ett proaktivt arbete i undervisningen för att stärka relationer och lärare är lyhörda för elevernas perspektiv.

Lärarna främjar en gemenskap elever sinsemellan och mellan elever och lärare. Av intervjuer med lärare och elever samt Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att lärarna arbetar främjande i undervisningen för samarbete och trivsel. Majoriteten av de intervjuade eleverna uppger att det fungerar bra att samarbeta och att det för det mesta är god stämning i gruppen. På de lektioner som Skolinspektionen besöker är lärarna uppmärksamma i kontakten med eleverna och de arbetar relationsskapande genom tilltal och respons. Lärare ger i intervjun exempel på olika övningar som de använder medvetet för att utveckla elevernas samarbetsförmåga såsom när elever gemensamt ska bära en matta och där alla elever behöver vara aktiva för att lösa uppgiften. En lärare uppger att hen är medveten om elevernas grupperingar och griper in om någon elev verkar hamna utanför. En annan lärare berättar att hen uppmuntrar drivande elever att ge plats och att lyfta kamraterna i gruppen. Vidare framgår att det är lärarna som bestämmer hur lagindelningar ska se ut i

syfte att främja ett gott socialt klimat. Vid pararbete sker inte samma tydliga styrning av lärarna, med motiveringen att det ibland är tryggare för eleverna att arbeta med en kamrat. Lärarna och eleverna berättar att det finns tydliga förhållningssätt hur eleverna ska vara mot varandra och hur de ska agera i lek, spel och tävlingar. Elever beskriver att om någon elev bryter mot förväntade regler så talar läraren med den eleven separat. Det framgår i intervjuer med eleverna att vissa tävlingsmoment kan skapa en hårdare jargong och ibland kan viljan att vinna innebära kortvariga konflikter elever emellan. Eleverna beskriver att läraren i sådana situationer går in och lugnar ner för att skapa en bättre stämning. Även socialpedagogen kan komma in som stöd vid konflikter.

Lärare tar reda på vad eleverna tycker om lektionerna och vilka aktiviteter eleverna vill göra. Det framgår av lärar- och elevintervjuer att lärare tar reda på hur eleverna uppfattar undervisningen, både genom kortare avstämningar i samband med lektionerna och mer långsiktigt i uppföljande enkäter. Lärarna berättar att eleverna kan få ge inspel genom snabba utvärderingar så som armar i kors eller tummar i luften i slutet av ett moment. Av Skolinspektionens observationer framgår att lärarna uppmärksammar eleverna genom att fråga varje elev hur det har gått att utföra övningarna. Ett exempel där lärarna har lyssnat in elevernas perspektiv på trygghet och trivsel är i simundervisningen. För att säkra tryggheten simtränar numera elever med den lärare som de känner och de är uppdelade i pojkar och flickor i bassängen. Vidare framgår i intervjuer att eleverna får komma med egna förslag på aktiviteter. En elev berättar att läraren i början av terminen ber eleverna att skriva ner tre övningar som de tycker är roliga och som de vill genomföra senare på terminen. Elever uppger att om flera elever framför samma förslag så förekommer det att lärarna anpassar sin planering efter elevernas synpunkter. Eleverna och lärarna berättar att de också har vissa bestämda lektioner, vars innehåll styrs av eleverna genom att det finns olika alternativ att välja mellan.

Lärares arbete med lektionsupplägg

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad och förutsägbar, med aktiviteter på olika nivåer. Samtidigt framgår att stödet och alternativen som erbjuds inte alltid möter alla elevers behov, vilket begränsar möjligheten till aktivt deltagande för några elever.

Lärarna förmedlar information om lektionens mål, upplägg och innehåll på ett tydligt sätt och undervisningen är strukturerad. Av intervjuer med elever och lärare framgår att information om undervisningens upplägg och innehåll ges översiktligt i form av terminsplaneringar och som en mer detaljerad dagsplanering på en skrivtavla i entrén till idrottshallen. Varje

lektion inleds med en samling där eleverna har bestämda platser på en läktare. Det finns även en teorisal som lärarna använder för längre genomgångar. Lärare uppger att de arbetar med att göra instruktionerna tydliga genom att använda bildstöd, filmer, demonstrationer och att tillhandahålla korta skriftliga instruktioner vid exempelvis stationsbaserade aktiviteter. Vid en av Skolinspektionens observationer har läraren skrivit upp syftet med lektionen på en skrivtavla. Eleverna uppger att återsamlingar med reflekterande avslut är mindre frekventa. En lärare berättar att hen brukar ha återsamling vid nya moment. En annan lärare beskriver att hens lektioner ligger tätt, vilket påverkar möjligheten att avsluta lektionerna med gemensam samling. Av intervjun med rektorn framgår att skolan har en lektionsmodell på skolan som de har jobbat med i många år. Även om lärarna ska starta och avsluta enligt modellen så har rektorn i sina egna observationer noterat att det varierar i vilken grad modellen efterföljs.

Undervisningen innehåller aktiviteter med olika svårighetsnivåer, men det finns elever som inte deltar i alla moment. Lärare och elever ger flera exempel på aktiviteter som eleverna kan välja att utföra på olika nivåer. Eleverna kan välja olika svåra övningar i gymnastik och ta sig genom hinderbanor med olika grad av utmaning. Lärare berättar att det görs nivåanpassningar även i bollspel, så som att dela av planen vid match så att elever kan välja ett lugnare tempo med mjukare boll om de vill. Trots olika nivåer att välja mellan så framgår det av elevintervjuer att några elever inte deltar i undervisningen utan i stället sitter på läktaren. En elev uppger att eleverna som inte deltar brukar säga till läraren att de är trötta eller skadade. Eleverna berättar att när de är osäkra så räcker inte alltid genomgången som stöd och det kan kännas obekvämt att delta. Det framgår i intervjuer med elever att ett lägre deltagande i ämnet framför allt gäller elever på mellanstadiet när det är bollspel så som fotboll. Elever berättar att det i vissa klasser skiljer sig åt i deltagande i fotboll mellan pojkar och flickor, där det främst är flickor som väljer att inte delta eller väljer att delta i en annan alternativ aktivitet så som gymnastik. Lärare bekräftar bilden av att det kan vara tufft att delta i en aktivitet där andra i klassen är aktiva på fritiden och eleven själv inte är lika van. Det framgår också av inkommen dokumentation, lektionsobservationer och intervju med lärare att det kan vara svårt för lärare att planera efter alla elevers behov. Vissa lärare har schema med kort omställningstid mellan lektionerna. Det gör att läraren inte har tid att växla aktiviteter mellan lektionerna. I stället för att planera lektionsinnehåll efter de olika elevgruppernas specifika behov väljer läraren av praktiska skäl en och samma aktivitet som samtliga elevgrupper följer över dagen.

Lärares arbete med förhållningssätt och bemötande

Granskningen visar att lärarna i undervisningen skapar ett klimat där elever vågar utmana sig själva, kan känna tilltro till sin förmåga och får möjligheter att öva och utvecklas i sin egen takt, med fokus på lärandeprocessen snarare än enbart på resultat.

Lärare har planerat för att undervisningen ska ge eleverna möjligheter att uppleva rörelseglädje och utmaningar utifrån sina förutsättningar. Rektorn och lärare berättar exempelvis att elever på högstadiet får testa på att bada i isvak. Skolinspektionen har tagit del av terminsöversikter i ämnet som visar att det i undervisningen ingår flera olika aktiviteter såsom gymnastik, dans, friidrott och träningslära.

Lärare ser alla elever och skapar en lärmiljö där det finns tid och är okej att prova och försöka igen. Flera elever beskriver att undervisningen syftar till att fokusera på den egna prestationen, och när elever jämför sig så är det på grund av eget initiativ och inte uppmuntrat av lärare. Visserligen kan det uppstå en hård stämning när elever vill vinna en match men eleverna beskriver att lärarna betonar att eleverna ska delta och utvecklas hellre än att vinna. Skolinspektionen kunde under besöket notera att lärare uppmuntrade till deltagande och de inslag av tävling som fanns var frivilliga, såsom att elever fick välja om de ville orientera mot varandra på tid som en extraövning.

Undervisningen har fokus på aktiviteter som främjar ansträngning och progression. Eleverna beskriver att lektionerna bjuder på möjligheter att öva, pröva och utvecklas, framför allt när det är aktiviteter som är nya för hela gruppen. En elev berättar att när de går igenom helt nya aktiviteter så avsätter läraren tid för att prova, exempelvis när de ska spela volleyboll så visar läraren hur eleverna ska slå och sedan får eleverna träna på detta. Eleverna ger flera exempel på övningar där de får anstränga sig så som pulspass och hinderbanor. Elever och lärare uppger att aktiviteter återkommer med ökad svårighetsgrad mellan årskurserna och på så vis kan eleverna utvecklas genom sin skolgång. Exempelvis börjar eleverna med att träna karttecken genom kortare rundor på skolgården för att i senare årskurser genomföra enskild orientering i skogen. Elever uppger att de kan se en egen progression i enskilda moment, exempelvis i kunskapen om karttecken i orientering eller en förbättring av kast eller pricksäkerhet i en bollsport.

Lärare ger eleverna möjlighet att löpande reflektera över vad de kan, hur de lärt sig och vad de behöver utveckla och ger eleverna individuell återkoppling. Av elevintervjuer och Skolinspektionens observationer framgår att lärarna uppmärksammar eleverna individuellt och visar intresse för hur eleverna lyckas med övningar och uppdrag. Lärarna berättar att de ger individuell återkoppling till eleverna i form av samtal och

uppmuntrande respons. Eleverna får redovisa hur övningarna har gått och vad de har lärt sig, ibland sker det muntligt genom samlingar i slutet av lektionen. Lärarna beskriver att vid nya aktiviteter har de en större genomgång och en återsamling där eleverna får reflektera över övningen. Elever på högstadiet berättar att de har böcker som de får skriva ner i vad de har gjort. Eleverna uppger att lärarna kontinuerligt i undervisningen talar om för eleverna vad de kan göra bättre och om de utvecklas. Det kan exempelvis handla om hur de kan göra ett skott eller kast bättre. Lärare berättar att elever kan filma sig själva när de utför ett moment i exempelvis dans för att skicka till läraren och på så vis finns möjlighet att reflektera över sitt lärande. En lärare på högstadiet berättar läraren har individuella betygsamtal med eleverna där läraren förklarar vad eleverna kan utveckla. Lärarna skriver hur eleverna uppfyllt kunskapskriterierna i skolans digitala plattform och diskuterar detta med eleverna.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde 1

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete även behöver inledas inom följande område:

- Utforma undervisningen så att alla elever utifrån sina behov får förutsättningar att delta och utvecklas så långt som möjligt i ämnet idrott och hälsa.

Av skolförordningen framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygsriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.¹ Det framgår av läroplanen att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Normerna för likvärdigheten anges genom de nationella målen. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar

¹ 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

och behov. Det finns också olika vägar att nå målet. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla.²

Motiveringen till utvecklingsområdet är att undervisningen inte alltid utgår från alla elevers olika förutsättningar. Undervisningen på mellanstadiet utformas så att de flesta elever är aktiva men det förekommer trösklar i vissa aktiviteter som gör det svårt för enskilda elever att delta utifrån sina förutsättningar. Konsekvensen blir att det finns elever som inte alltid deltar i undervisningen. Genom att lärare utformar undervisningen utifrån elevernas olika förutsättningar, skapas en mer tillgänglig lärmiljö.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ger lärarna förutsättningar att utforma undervisningen så att alla elever får förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt. Skolverket har material som kan användas i detta arbete.³

Rektorn skapar förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever

Inom denna frågeställning granskas rektorns arbete med att skapa förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever.

Kvalitetskriterierna är fokuserade på:

- Rektorns arbete med arbetsprocesser och samarbete
- Rektorns arbete med grundläggande principer för tillgänglighet

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn bedriver i flera delar ett arbete som skapar förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever.

² Lgr22, 1 En likvärdig utbildning.

³ [Strukturerad undervisning - en modell i sex steg - Skolverket](#) (Hämtad 2026-10-02).

[Kommentarmaterial till kursplanen i idrott och hälsa – grundskolan - Skolverket](#) (Hämtad 2026-10-02).

[Organisera och utforma undervisning och lärmiljö med fokus på NPF - Skolverket](#) (Hämtad 2026-10-02).

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare, lektionsobservationer av undervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Rektorns arbete med arbetsprocesser och samarbete

Granskningen visar att rektorn främjar en tillgänglig lärmiljö i ämnet idrott och hälsa genom att leda ett systematiskt arbete. Dock har rektorn inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att kompensera vissa begränsande ramfaktorer. Det finns inte heller förutsättningar för lärarna i ämnet idrott och hälsa att samarbeta i syfte att stärka tillgängligheten.

Rektorn följer upp elevernas kunskapsresultat och upplevelse av trygghet och analyserar det i förhållande till hur undervisningen genomförs och om undervisningen är tillgänglig för alla elever. Uppföljningen av ämnet idrott och hälsa sker bland annat genom strukturerade lektionsbesök och uppföljande samtal med enskilda lärare. Rektorn skapar sig en bild av ämnet idrott och hälsa genom kränkingsanmälningar, elevers närvaro, betyg och upplevelse av trygghet. Rektorn kan i sin analys konstatera att tryggheten i omklädningsrummen har ökat. Det har tidigare funnits vissa klagomål kring omklädningsrummen, men i den senaste enkäten svarade eleverna att de var trygga. Enligt rektorn är en av anledningarna en tidigare satsning på att bygga om till enskilda duschbåsar som erbjuder eleverna mer integritet. Det finns även möjlighet att vid behov byta om enskilt. I lärarnas uppföljning av betygen i ämnet idrott och hälsa ser skolan att i de fall som eleverna kommer till skolan men ändå inte klarar ämnet så beror det för det mesta på bristande kunskaper i simning. Lärare har tidigare sett att eleverna inte blir tillräckligt trygga i den externa simundervisningen som skolan erbjuder. Rektorn har därför sett till att elever erbjuds simundervisning med den lärare som de känner från skolan. Lärarna berättar att åtgärderna kring simundervisningen varit positiva för elevernas utveckling. Rektorn uppger att uppföljningarna visar på ett generellt behov på skolan av att fortsätta stärka kunskaperna kring elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Rektorn uppger att specifikt i ämnet idrott och hälsa kan behovet handla om att öka uppmärksamheten på elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar vid sårbara moment så som när elever ska byta om och i andra utrymmen som kan vara kritiska. Rektorn och en lärare uppger att frågor om att didaktiskt utforma en undervisning som är tillgänglig för alla elever har diskuterats i medarbetarsamtal. Av inkommen dokumentation, lektionsobservationer och intervjuer med lärare framgår att lärare kan ha små marginaler mellan sina lektioner. Under Skolinspektionens lektionsbesök var det tydligt att lärare ansvarade för avslut av en lektion samtidigt som elever tillströmmade för nästa lektion, vilket påverkade möjligheten till ett lugnt avslut av lektionen och vuxennärvaron i förflyttningar. I intervju med lärare

framgår att det täta schemat också påverkar lärarens möjligheter att ställa om i sin undervisning mellan lektionerna. Rektorn och lärarna uppger att schemaläggningen beror på yttre faktorer så som skolans tillgång till lokalerna. Rektorn har inte vidtagit några åtgärder för att kringgå detta hinder i syfte att skapa förutsättningar för lärare att göra undervisningen tillgänglig för alla elever.

Rektorn ger till viss del förutsättningar för lärare och övrig personal att samarbeta för att skapa en tillgänglig lärmiljö för alla elever i ämnet idrott och hälsa, men det finns vissa begränsningar. Skolans socialpedagog kan stödja lärare vid akuta behov, men det sker vid få tillfällen. Rektorn uppger att just nu är inte socialpedagogen ute så mycket i idrottshallen och att det kanske är något som de kan arbeta mer med i framtiden. Av inkommen information framgår att en av idrottslärarna tillhör mellanstadiets arbetslag och de övriga tre tillhör högstadiets två olika arbetslag. Idrottslärarna kan på så vis samverka med andra lärare och elevhälsan. Vid behov kring enskilda elever kan elevhälsoteamet involveras genom öppna elevhälsomöten men det sker inte så frekvent. Rektorn uppger att lärarna i ämnet idrott och hälsa arbetar lite avsides i sin egen del av skolan. Lärarna berättar att de har ett bra samarbete inom ämnet när det gäller praktiska frågor. Även om det numera finns en tid för att träffas i ämneslaget i idrott och hälsa så har den inte räckt till för utveckling av ämnet och det framgår i intervju med lärare och rektorn att det inte finns något utvecklingsarbete gällande undervisningens innehåll och upplägg. Det framgår också i intervju med lärarna att de inte har tagit del av någon kompetensutveckling specifikt kopplat till ämnet och hur lärarna kan planera insatser för att utveckla tillgängligheten på olika nivåer i ämnet.

Rektorns arbete med grundläggande principer för tillgänglighet

Granskningen visar att rektorn tydliggör en värdegrund som betonar alla elevers lika värde och ser olikheter som en resurs där målsättningen om full tillgänglighet hålls levande och fungerar som vägledning i det dagliga arbetet med idrott och hälsa.

Rektorn förmedlar en värdegrund som tydliggör att undervisningen i ämnet idrott och hälsa ska vara tillgänglig för alla elever. Skolan har en gemensam kommunicerad målbild för samtliga lärare att se varje elev, varje dag. Rektorn uppger att det finns en förväntan på lärarna att de ska göra undervisningen tillgänglig för alla elever, både socialt, pedagogiskt och fysiskt. I samband med lektionsbesöken tittar rektorn på arbetet med tillgänglighet. Av dokument som begärts in av huvudmannen samt intervjuer med rektorn framgår att rektorn initierat ett forskningsbaserat utvecklingsarbete för hela skolan kring undervisningsskicklighet som inkluderar frågor om hur undervisningen utformas för att ta tillvara elevers

olika förutsättningar och erfarenheter. Huvudmannen redovisar att undervisningen i ämnet idrott och hälsa har utvecklats och fått ett mer differentierat arbetssätt där aktiviteter erbjuds på olika nivåer för att möta elevers varierande behov och förutsättningar. Lärarna har bland annat utvecklat anpassningar för elever med ångestproblematik i form av filmer. Enligt rektorn har filmerna möjliggjort deltagande för elever med ångestproblematik.

Identifierade utvecklingsområden

Utvecklingsområde 2

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Stärk lärarnas förutsättningar i form av ramfaktorer, samarbete mellan lärare samt se till att lärarna får den kompetensutveckling de behöver för att möjliggöra ett främjande och förebyggande tillgänglighetsarbete.

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.⁴ Rektor beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.⁵ Rektor ansvarar också för att på skolenhetsnivå kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av personal och elever.⁶

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektor ger begränsade förutsättningar för lärare att samarbeta kring att skapa en tillgänglig lärmiljö i ämnet idrott och hälsa. Även om det finns ett generellt utvecklingsarbete på skolan kring undervisningen som rektor initierat så räcker inte det för att utveckla en lärmiljö i ämnet idrott och hälsa som är tillgänglig för alla elever. Det finns fortsatta behov av att samverka i ämnet och fördjupa kunskaperna om vissa funktionsnedsättningar. Lärarna i ämnet idrott och hälsa erbjuds samverkan i arbetslag och ämneslag, men

⁴ 2 kap. 9 § första stycket skollagen.

⁵ 2 kap. 10 § första stycket skollagen.

⁶ Se 4 kap. 4 § skollagen.

tiden har inte räckt till för att etablera ett ämnesspecifikt utvecklingsarbete kopplat till tillgänglig lärmiljö. Lärarna har heller inte fått någon kompetensutveckling som berör tillgänglighet i ämnet idrott och hälsa.

Genom att utveckla arbetsprocesserna för en tillgänglig lärmiljö och väva in det i det systematiska kvalitetsarbetet får rektorn en klarare bild av vilka insatser som fungerar och vilka som behöver stärkas. När skolans organisation och rutiner stödjer samarbete mellan lärare och elevhälsan finns möjligheter till ett främjande och förebyggande arbete.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn förbättrar ramfaktorerna och arbetsprocesserna för en tillgänglig lärmiljö och stärker samarbetet lärare emellan. Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten har material som kan användas i utvecklingsarbetet.⁷

På Skolinspektionens vägnar

X Sara Lidegran

Föredragande

Signerat av: Sara Lidegran

X Ewa Mölleryd

Beslutsfattare

Signerat av: Ewa Mölleryd

I handläggningen av ärendet har även utredaren Henrik Fredriksson deltagit.

⁷ [Skolans gemensamma elevhälsoarbete - Skolverket](#) (Hämtad 2026-09-29). [Rekommendationer om att leda tillgänglighetsarbete](#) Specialpedagogiska skolmyndigheten (Hämtad 2026-09-29).

Bilaga 1: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Tiundaskolan den 1 och 2 september 2026. Besöket genomfördes av utredarna Sara Lidegran, Henrik Fredriksson och Tomas Wiederholm.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Fyra lektionsobservationer
- Fyra gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektorn och biträdande rektorn
- Dokument som begärts in från huvudmannen

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Under 2027 planerar Skolinspektionen att publicera en övergripande rapport. I rapporten redovisas de samlade iakttagelserna från den tematiska kvalitetsgranskningen.

Bilaga 2: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Granskningens syfte är att granska om undervisningen i idrott och hälsa, i grundskolans årkurs 4–9, är tillgänglig för alla elever, utifrån Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier.

Frågeställningar

1. I vilken utsträckning är undervisningen i idrott och hälsa utformad så att alla elever kan delta?
2. I vilken utsträckning skapar rektorn förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever?

Kvalitetskriterier

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Varje frågeställning bedöms i tre nivåer: i hög utsträckning, i flera delar och i låg utsträckning.

Frågeställning 1

I vilken utsträckning är undervisningen i idrott och hälsa utformad så att alla elever kan delta?

Kvalitetskriterium 1a Relationer

Det finns ett proaktivt arbete i undervisningen för att stärka tillitsfulla relationer både elever emellan och mellan elever och lärare, där respektfullhet och gemenskap är framträdande. Det innebär bland annat att läraren är lyhörd för elevernas perspektiv, bekräftar eleverna och exempelvis underlättar interaktioner mellan elever.

Kvalitetskriterium 1b Lektionsupplägg

Undervisningen är strukturerad och förutsägbar. Det innebär bland annat att läraren förmedlar information om lektionens upplägg och innehåll. Undervisningen innehåller olika aktiviteter, uppgifter på olika nivå och läraren ger stöd och erbjuder alternativ utifrån elevernas olika behov så att eleverna kan delta aktivt.

Kvalitetskriterium 1c Förhållningssätt och bemötande

Undervisningen präglas av ett utvecklande klimat så att elever vågar utmana sig själva och kan känna tilltro till sin förmåga. Undervisningen ger eleverna rika möjligheter att öva, pröva och utvecklas i sin egen takt. Undervisningen betonar lärandeprocessen och värderar utveckling högre än enbart resultat.

Frågeställning 2

I vilken utsträckning skapar rektorn förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever?

Kvalitetskriterium 2a Arbetsprocess

Rektorn leder ett medvetet och systematiskt arbete för att främja en tillgänglig lärmiljö i ämnet idrott och hälsa. Rektorn ser till att adekvata åtgärder vidtas för att undanröja identifierade hinder för en tillgänglig lärmiljö. Rektorn skapar förutsättningar för att samarbete mellan lärare och övrig personal sker kontinuerligt i syfte att tillgängliggöra undervisningen i idrott och hälsa.

Kvalitetskriterium 2b Grundläggande principer

Rektorn förmedlar en grundläggande princip som bygger på alla elevers lika värde där olikheter ses som en tillgång och resurs i ämnet idrott och hälsa. Målsättningen om full tillgänglighet är en levande fråga i skolan och fungerar som vägledning för ämnet idrott och hälsa i det dagliga arbetet.

Bilaga 3: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.⁸

Enligt 1 kap. 4 § skollagen (2010:800) syftar utbildningen inom skolväsendet till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.⁹ I förarbetena till bestämmelsen framgår bland annat följande. Sverige har internationella förpliktelser när det gäller de mänskliga rättigheterna som bör vara vägledande för och genomsyra hela skolväsendet. I första hand ligger ansvaret för att de mänskliga rättigheterna respekteras och tillgodoses på varje stats regering men även de statliga och kommunala förvaltningarna har ett ansvar. Detta innebär att den svenska skollagstiftningen och verksamheten inom skolväsendet ska överensstämma med Sveriges förpliktelser enligt dessa överenskommelser. Tillägget om de mänskliga rättigheterna som nämns i bestämmelsen betonar detta.¹⁰

Det pedagogiska arbetet vid en förskole- eller skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorerna ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.¹¹

Rektorerna beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.¹²

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller

⁸ 26 kap. 20 § skollagen.

⁹ 1 kap. 4 § skollagen.

¹⁰ Prop. 2009/10:165 s 221.

¹¹ 2 kap. 9 § första stycket skollagen.

¹² 2 kap. 10 § första stycket skollagen.

kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.¹³

Rektorn ansvarar också för att på skolenhetsnivå kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av personal och elever.¹⁴

Barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem.¹⁵

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.¹⁶

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.¹⁷

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Skollagen slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna, för de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på och för att lagar och andra föreskrifter som gäller i samhället ska följas. Skolan ska gestalta och förmedla de värden och rättigheter som uttrycks i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska utgå från vad som bedöms vara barnets bästa och eleverna ska få kännedom om sina rättigheter.¹⁸

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön,

¹³ 3 kap. 2 § första och andra stycket skollagen.

¹⁴ 4 kap. 4 § skollagen.

¹⁵ 4 kap. 9 § första stycket skollagen.

¹⁶ 5 kap. 3 § första stycket skollagen.

¹⁷ 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

¹⁸ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22) 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden.

etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.¹⁹

Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten. Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter.²⁰

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Normerna för likvärdigheten anges genom de nationella målen. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika vägar att nå målet. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla.²¹

Alla som arbetar i skolan ska i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor, i sin verksamhet bidra till att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet, visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt. Läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling, tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen.²²

Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för

¹⁹ Lgr22 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Förståelse och medmänsklighet.

²⁰ Lgr22 1. Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande.

²¹ Lgr22, 1 En likvärdig utbildning.

²² Lgr 22 2.1 Normer och värden, Riktlinjer.

utveckling och lärande. Läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter. Läraren ska vidare organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga samt upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt.²³

Skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, tar ansvar för sitt lärande och för att bidra till en god arbetsmiljö. Läraren ska vidare svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad, svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.²⁴

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn bland annat det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen och inom givna ramar ett särskilt ansvar för bland annat följande. Att alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning. Att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. Att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen. Att skolpersonalen får kännedom om de internationella överenskommelser som Sverige har förbundit sig att beakta i utbildningen.²⁵

Undervisningen i ämnet idrott och hälsa ska syfta till att eleverna utvecklar allsidiga rörelseförmågor och intresse för att vara fysiskt aktiva och vistas i naturen. Eleverna ska genom undervisningen ges förutsättningar att utveckla goda levnadsvanor i syfte att kunna påverka sin hälsa genom livet. Undervisningen ska vara utformad så att alla elever kontinuerligt kan delta i undervisningens aktiviteter och ge eleverna förutsättningar att kunna

²³ Lgr 22, 2.2 Kunskaper.

²⁴ Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

²⁵ Lgr22, 2.8 Rektors ansvar.

delta i andra rörelseaktiviteter i skolan. Den ska också bidra till att eleverna utvecklar en god kroppsuppfattning och tilltro till sin egen fysiska förmåga. I undervisningen ska eleverna få möta olika slags aktiviteter i varierande miljöer och sammanhang samt få möjlighet att utveckla sin samarbetsförmåga och respekt för andra.²⁶

Sveriges internationella förpliktelser när det gäller de mänskliga rättigheterna bör vara vägledande för och genomsyra hela skolväsendet. Den svenska skollagstiftningen och verksamheten inom skolväsendet ska överensstämma med Sveriges förpliktelser enligt dessa överenskommelser. Detta betonas i 1 kap. 4 § skollagen.²⁷ Sådana förpliktelser finns bl.a. i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen), som gjorts till svensk lag genom lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Enligt barnkonventionen har alla barn rätt till utbildning (artikel 28). Rättigheterna enligt barnkonventionen ska tillförsäkras varje barn, utan åtskillnad av något slag och oavsett exempelvis barnets kön eller funktionsnedsättning (artikel 2).

Sverige har ratificerat Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.²⁸ Enligt artikel 24 måste konventionsstaterna säkerställa att de förverkligar rätten till utbildning för personer med funktionsnedsättning i ett inkluderande utbildningssystem. I den allmänna kommentaren till artikel 24 anges bl. a. att inkluderande utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet för alla elever. Vidare framgår att inkluderande utbildning är resultatet av en pågående process där aktörerna åtagit sig att arbeta proaktivt med att undanröja hinder som motverkar rätten till utbildning. Inkluderande utbildning förutsätter vidare förändringar i kultur, politik och praktik som tillgodoser möjligheten för ordinarie skolor att på ett effektivt sätt inkludera alla studerande.²⁹

²⁶ Lgr22, 5. Kursplaner, 5.4 Idrott och hälsa. Syfte.

²⁷ Prop. 2009/10:165 s 221.

²⁸ Sveriges internationella överenskommelser, SÖ 2008:26.

²⁹ Allmän kommentar nr 4 om rätten till inkluderande utbildning, punkt 10. Myndigheten för delaktighet, 2017.